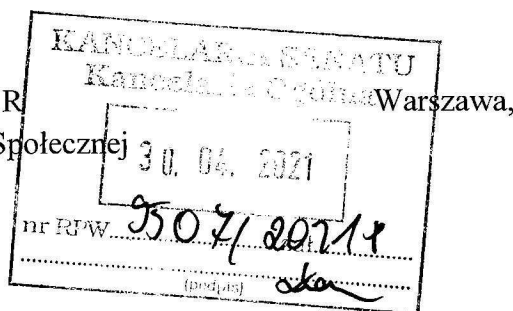

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

BON-V.058.9.2021.KG

21.04.2021.

03980200457728
RPW/9507/2021 P
2021-04-30

Pan
Prof. Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem senatorskim złożonym przez Senatora Jerzego Wcisłę (KO) podczas 22. posiedzenia Senatu RP, w sprawie Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin stanowi jeden z priorytetów obecnego rządu, który stale i skutecznie realizuje politykę wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez działania o charakterze legislacyjnym, programowym i projektowym. Dotychczasowe i obecne działania rządu na rzecz poprawy sytuacji tej grupy społecznej w znaczący sposób przekładają się na zwiększenie wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Jednym z kluczowych działań podjętych w ostatnim czasie jest opracowanie przyjętej uchwałą nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. (M. P. poz. 218) pierwszej w Polsce Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.

Celem głównym tego dokumentu jest włączenie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe, a tym samym zagwarantowanie im praw określonych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Strategia uwzględnia postulaty środowiska osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami i zakłada kompleksowe, horyzontalne oraz ponadsektorowe podejście polityki publicznej do wsparcia osób z niepełnosprawnościami, uwzględniające ich potrzeby w zakresie niezależnego życia i włączenia społecznego.

Zapisy dotyczące konkretnych działań w Strategii, w tym o charakterze legislacyjnym i programowym, zostały poprzedzone diagnozą stanu faktycznego. Na tej podstawie wskazano osiem obszarów priorytetowych Strategii, do których należą: Niezależne życie, Dostępność, Edukacja, Praca, Warunki życia i ochrona socjalna, Zdrowie, Budowanie świadomości i Koordynacja. Poszczególne działania, zaprojektowane w ramach ośmiu priorytetów, zostały opracowane w taki sposób aby zmierzały do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, stopniowo tworząc jednocześnie spójną i kompleksową politykę ukierunkowaną na zapewnienie realizacji pełni praw osób z niepełnosprawnościami zgodnie z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych.

Należy również zaznaczyć, że Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 ma służyć podejmowaniu i realizowaniu działań w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów mierzonych wskazanymi wskaźnikami, także poprzez inne projekty i programy. Strategia została sformułowana w taki sposób by nie narzucać ograniczeń w sposobie realizacji działań, natomiast jasno wskazywać kierunki, oczekiwane cele i tendencje w programowanych zmianach. Konkretnie rozwiązania dotyczące sposobu realizacji poszczególnych działań opracowane zostaną w ramach kolejnych etapów realizacji prac nad wdrażaniem Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.

Z punktu widzenia poprawy sytuacji materialnej osób niepełnosprawnych szczególnego znaczenia nabierają działania zaplanowane w ramach priorytetu *Warunki życia i ochrona socjalna*. Głównym ich założeniem, zgodnie z treścią art. 28 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom odpowiednich warunków życia, włączając w to zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych i materialnych oraz niezbędną ochronę socjalną. Działania w ramach tego priorytetu obejmują między innymi zwalczanie ubóstwa osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, a także zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Bezpośrednim celem części z nich jest utworzenie systemu wsparcia finansowego osób z niepełnosprawnościami.

Działanie *V.1.1. Modyfikacja systemu wsparcia finansowego adekwatnego do potrzeb i poziomu niepełnosprawności* zakłada pogłębioną analizę obecnego systemu wsparcia finansowego, w tym systemu świadczeń pieniężnych, systemu ulg oraz systemu rentowego. Zakładana analiza obejmie swoim zasięgiem m.in. kwestie zwiększenia efektywności oraz uproszczenia systemu, zwiększenia jego spójności, jak również obejmowania wszystkich osób z niepełnosprawnościami oraz zapewniania adekwatnego wsparcia.

Przygotowana analiza zawierała będzie również możliwe rozwiązania mające na celu eliminację negatywnych zjawisk dla aktywności zawodowej oraz włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami, w szczególności tzw. pułapki świadczeniowej.

Ponadto w ramach tego działania zostaną przeanalizowane również relacje pomiędzy systemem świadczeń finansowych a systemem wsparcia.

Wprowadzone wskutek przeprowadzonych analiz zmiany powiązane będą z systemową reformą orzekania o niepełnosprawności przewidzianą w Strategii w ramach *działania VIII. 1.3. Reforma systemu orzekania o niepełnosprawności*.

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w większości jest realizowane przez najbliższą rodzinę i otoczenie, dlatego też kluczowe dla stworzenia nowego systemu wsparcia finansowego dla osób z niepełnosprawnych jest także działanie *V.1.2. Modyfikacja systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami*. Przewiduje ono przeprowadzenie analizy w kierunku przygotowania zmiany dotychczasowego systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Wysokość środków dedykowanych na wsparcie zostanie uzależniona od stopnia wsparcia potrzebnego osobie z niepełnosprawnością ze strony opiekuna. Działanie przewiduje również zmniejszenie ograniczeń aktywności zawodowej opiekunów osób z niepełnosprawnościami, niemniej jednak w tym miejscu pragnę zaznaczyć, że dopiero na kolejnym etapie prac – wdrażania Strategii, koordynatorzy przypisani do poszczególnych działań będą opracowywać szczegółowe rozwiązania w celu ich realizacji.

Ponadto w ramach omawianego priorytetu przewidziano działanie *V.1.3. Mechanizmy wspierające zapewnienie bezpiecznej przyszłości finansowej i majątkowej*. Zakłada ono pogłębioną analizę i wypracowanie oraz wdrożenie rekomendacji prawnych i pozaprawnych w zakresie narzędzi wspierających bezpieczną przyszłość (m.in. finansową, prawną, organizacyjną) osób z niepełnosprawnościami – funduszy, trustów, fundacji, działających z udziałem i monitoringiem państwa, stworzonych dla konkretnych osób, także w sytuacji gdy jej najbliższa rodzina nie będzie już miała możliwości udzielać jej wsparcia.

Odnosząc się zaś do kwestii dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego dla opiekunów osób niepełnosprawnych, pragnę zaznaczyć, że obecnie świadczenie to jest najwyższym świadczeniem w zakresie zabezpieczenia społecznego wypłacanym w ramach finansowego wsparcia przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka (opiekunem faktycznym dziecka jest osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, która wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka), osobie będącej rodziną

zastępczą spokrewnioną oraz innym osobom, na których, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359), ciąży obowiązek alimentacyjny względem osoby niepełnosprawnej, z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, którzy sprawują opiekę nad osobą niepełnosprawną, jeżeli niepełnosprawność tej osoby powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia. Prawo do tego świadczenia przyznawane jest na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Dodatkowo, za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, co do zasady, opłacane są co miesiąc, także ze środków budżetu państwa, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne, co umożliwi osobom rezygnującym z aktywności zawodowej osiągnięcie stażu ubezpieczeniowego mającego wpływ na prawo do przyszłych świadczeń emerytalnych, a na bieżąco prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Świadczenie to stanowi zatem istotną formę wsparcia finansowego osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

Pragnę zapewnić, że celem działań zaprojektowanych w ramach priorytetu *Warunki życia i ochrona socjalna* Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 jest stworzenie finansowego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów adekwatnego do ich potrzeb. Jednocześnie deklaruję, że Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, będące koordynatorem wcześniej wymienionych działań w Strategii, dotyczących systemu finansowego wsparcia, na etapie ich wdrażania zwróci szczególną uwagę, aby wypracowywane rozwiązania w jak największym stopniu odpowiadały i zabezpieczały sytuację finansową osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.

Ze względu na fakt, że Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 wyznacza kierunki nowej polityki wsparcia osób z niepełnosprawnościami na tym etapie przedwczesnym jest jednak przesądzanie o konkretnych rozwiązaniach i zmianach w aktualnie obowiązującym systemie finansowego wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

Z wyrazami szacunku

MINISTER
z up.

Paweł Wdówik
SEKRETARZ STANU